

Bestuursverslag Stichting Urwald/Collectief Walden 2017

Algemeen

Nog nooit eerder maakte Collectief Walden zoveel werken en was zij op zoveel verschillende plekken te zien, als in het jaar 2017. Zowel in de (rand)stad als elders in het land, zowel op buitenlocaties als in theaterzalen. Het was een jaar vol artistieke en zakelijke ontwikkelingen, waarin we nieuwe vormen uitprobeerden en tot een herdefinitie van ons eigen werk, en in het geval van sommige collectiefleden, tot een herdefinitie van onze eigen positie binnen het collectief kwamen. Al met al een bewogen jaar waar onderstaand verslag een reflectie van geeft.

Residentie en bewerking WINDSTILLEVEN in Drenthe

2017 begon voor Collectief Walden met een residentie van vier weken in het residentiehuis van Land Art Contemporary in Dalen, Drenthe. In het najaar van 2016 hadden we al eens een week in het residentiehuis van Land Art Contemporary doorgebracht voor vooronderzoek en locatie bezoeken in het kader van de geplande bewerking van *WINDSTILLEVEN* in het voorjaar van 2017. Nu startten we het daadwerkelijke bewerkingsproces van *WINDSTILLEVEN* op locatie op het Mantingerzand, bij Mantinge. We deden research naar het gebied, interviewden boswachters van Natuurmonumenten Drenthe en omwonenden van het Mantingerzand. Anne Reenders, curator van Land Art Contemporary, was regelmatig in Drenthe en hielp actief met zaken als publiciteit, productie, onderzoek en vormde tevens artistiek klankbord in het repetitieproces. Natuurmonumenten stelde zich zeer behulpzaam, enthousiast en assertief op. Al met al was er sprake van een zeer prettige en vruchtbare samenwerking tussen Collectief Walden, Land Art Contemporary en Natuurmonumenten Drenthe, en een geslaagde, goed bezochte bewerking van *WINDSTILLEVEN* in het Oosten van het land. Met deze productie kwam een lang gekoesterde wens van Collectief Walden in vervulling: het smeden van sector-overstijgende samenwerkingsverbanden tussen culturele- en natuurpartners. Het op 'eigen kracht' (als in: zonder afhankelijkheid van grote festivals voor zaken als publiciteit en kaartverkoop) organiseren van voorstellingen in natuurgebieden elders in het land, waar nieuw publiek kan worden aangeboord en aandacht wordt besteed aan de specifieke waarde die deze gebieden hebben voor het te werven publiek, was tevens een belangrijke ontwikkelstap. Zowel inhoudelijk, voor ons werk, alsook zakelijk.

Collectief Walden: permanent, beeldend werk

Tijdens onze residentieperiode in Dalen, Drenthe, bezochten we op uitnodiging van Land Art Contemporary tevens een open call voor een kunstenaarsproject in Frederiksoord. In Frederiksoord stichtte Johannes van den Bosch in 1818 de eerste 'Kolonie van Weldadigheid'; een maatschappelijk experiment waarbij arme mensen uit de randstad een stuk land en een huis toegewezen kregen, vanuit een idealistisch geloof in de maakbare samenleving. Het experiment mislukte jammerlijk, maar de kolonie bestaat nog steeds en houdt zijn geschiedenis in eren tot op de dag van vandaag. Collectief Walden werd geselecteerd als één van de inzendingen die in het jaar 2018/2019 gerealiseerd mogen worden. Dit zal resulteren in een beeldend werk; het eerste permanente werk van Collectief Walden.

Theaterzaal debuu: EN DAAR DAN WEER DE MOEDER VAN

In het najaar van 2016 werd Collectief Walden benaderd door Theater na Dam met de vraag of we een voorstelling wilden maken voor de eerstvolgende editie van Theater na de Dam, op (3 en) 4 mei. Dit wilden we heel graag en al gauw kwamen we uit op een thematiek die zowel bij ons alsook bij Theater na de Dam voor veel enthousiasme zorgde: epigenetica. Epigenetica is de wetenschap die zich bezig houdt met erfelijke eigenschappen die van generatie op generatie worden doorgegeven, en beïnvloed kunnen raken door sterke sociale omstandigheden zoals een oorlog of een hongersnood. De vraag die we onszelf stelden was: in hoeverre leeft de oorlog die onze grootmoeders meemaakten (de epigenetische invloed is het sterkst via de moederlijke lijn) nog letterlijk, fysiek in ons door?

Het was een spannende productie, in veel verschillende opzichten. Zo hadden we nog nooit eerder in een theaterzaal gespeeld: nu stonden we plotseling in de rode zaal van de Brakke Grond. Dit had allerlei implicaties voor de (impliciete) framing en context van ons werk, zo merkten we al gauw. Ook vertrokken we normaal gesproken vanuit een locatie en destilleerden hier dan een bepaalde thematiek uit. Nu was het andersom: de thematiek (epigenetica) was al gegeven en leidend. De locatie en theatrale context kwam hier vervolgens bij.

Al met al zou het een inhoudelijk zeer interessante, maar procesmatig ook confronterende en transformatieve productie worden. Hella, tot dan toe de hoofdzakelijke schrijver van het collectief, blokkeerde tegen het einde van in het schrijfproces, en kwam erachter dat ze eigenlijk niet langer onder hoge (tijds)druk filosofische reflecties wilde schrijven/perforeren. Ook bleek er binnen het collectief veel onduidelijkheid over de aard en vorm die het werk uiteindelijk zou moeten hebben. Was het een live-documentaire? Was het een installatie? Was het een college epigenetica? Was het een mini-voorstelling? Zowel qua vorm (maken we een voorstelling, een installatie, een documentatie of een interview?) alsook qua inhoud (spreken we ons politiek/maatschappelijk uit, zijn we beschouwend, verstrekken we slechts informatie?) lagen we behoorlijk overhoop. Uiteindelijk waren we het erover eens dat er veel mooie losse componenten in het eindresultaat zaten, die gevoelsmatig echter niet in elkaar grepen zoals dat bij eerdere producties wel het geval was. Er ontstond een groeiend bewustzijn dat het collectief zowel qua inhoud als qua vorm van binnenuit aan het transformeren was. Thijs wilde al langer niet meer 'de vertellende bioloog' zijn van het collectief, en had na *WINDSTILLEVEN* aangegeven dat de combinatie tussen muziek maken én tekst vertellen binnen één productie veel voor hem was. Hij had de wens zich meer te concentreren op slechts de muziek en beelden. Nu begon ook Hella's rol als 'de vertellende filosoof' te verschuiven. Er ontstond bij haar een groeiende interesse voor meer journalistieke, documentaire werken, waarin de filosofie op de laag van dramaturgie, montage, beelden en een eventuele tekstuele omlijsting bewoog, i.p.v. expliciet in een vertellende voorstellingstekst. Al met al was *EN DAAR DAN WEER DE MOEDER VAN* een bewogen maar uiterst leerzaam project voor Collectief Walden. Het zette een hoop tot dusverre onbewuste, impliciete verschuivingen binnen de wensen en rolverdelingen van het collectief op de kaart, en opende het gesprek over het soort werk dat we in de toekomst graag zouden willen maken.

In het najaar van 2017 benaderde Fotodok Collectief Walden met de vraag of wij een lezing wilden komen geven over onze voorstelling en het thema epigenetica tijdens een bijeenkomst. Seline is als afgezant daarheen gegaan en heeft een geslaagde lezing gegeven.

WINDSTILLEVEN: reprise Oerol '17, Grazende Zwaan, pensionering Gemeente Oss
Na Oerol 2016 vroeg Kees Lesuis, hoofdprogrammeur van Oerol, of we *WINDSTILLEVEN* zouden willen hernemen op Oerol 2017. Deze vraag sloot eigenlijk precies aan bij onze wens: we hadden zo veel tijd en toewijding geïnvesteerd in *WINDSTILLEVEN* dat het bijna zonde voelde de voorstelling 'slechts' drie keer op te voeren (Oerol 2016, Over het IJ 2016, Drenthe 2017). Ook voelden we binnen het collectief dat 2016 een vol jaar was geweest met een lang zomerseizoen, en dat een zomer consolideren waarin we geïnvesteerd hadden een welkome afwisseling zou zijn ten aanzien van direct een nieuwe productie maken. Toen Oerol kwam met hun vraag, paste dit dus eigenlijk heel mooi in ons ritme en in onze behoefte. Zo konden we op Oerol wél zichtbaarheid bewaren en bovendien nogmaals een voorstelling laten zien waar we trots op waren en die nog veel Oerol-bezoekers, vanwege het geringe bezoekersaantal, vorig jaar niet hadden kunnen zien. Een goeie match.

De herneming was bijzonder geslaagd. Zowel qua organisatie (we hadden lering getrokken uit de grote druk van het jaar ervoor en ruim de tijd genomen voor de opbouw, repetities en een productieassistent meegevraagd) alsook artistiek: het voelde erg goed deze voorstelling nogmaals te spelen en we waren opnieuw blij met alle positieve, ontroerde reacties van het publiek. Bezoekers gaven terug diep geraakt te zijn door de thematiek en de voorstelling lang met zich mee te dragen. De emotionele impact van de voorstelling was, net als het voorgaande jaar, hoog. Voor deze editie hadden we ook een geïllustreerde uitgave van de voorstellingstekst gemaakt. Dit beviel erg goed, zowel bij onszelf alsook bij ons publiek die op deze manier iets tastbaars en leesbaars als herinnering mee naar het vaste land konden nemen.

Karavaan benaderde ons met de vraag of we *WINDSTILLEVEN* zouden willen hernemen tijdens hun eerste editie van het najaars-festival 'Grazende Zwaan'. We maakten, net als in Drenthe en tijdens het Over het IJ festival 2016, een speciale bewerking voor deze gelegenheid, toegespitst op de specifieke locatie in Nieuw-Vennep. Na deze laatste uitvoering *WINDSTILLEVEN* is het decor definitief afgebroken en onderdelen ervan worden op dit moment gerecycled voor het nieuwe decor voor de zomerproductie in 2018: *HET VERBAND VAN ALLES MET ALLES*.

In navolging van de commerciële uitstap die *WINDSTILLEVEN* in 2016 al had genomen bij ERGON in Eindhoven, volgde in 2017 opnieuw een aanvraag voor een voorgedragen versie van *WINDSTILLEVEN* (uitgevoerd door het duo Thomas en Thijs), dit keer voor de pensionering van een medewerker van de Gemeente Oss.

Collectief Walden: bouwen aan een (Europees) netwerk en expertmeetings
Oerol nodigde Collectief Walden in de week voorafgaand aan het festival uit voor een expertmeeting met verschillende partijen: zowel culturele partners als natuurorganisaties. Dit was een interessante ontmoeting en hieruit voortvloeiend kwam de uitnodiging van Activate Dorset in Engeland, om in 2018 een kleine performance te komen geven op hun festival en een onderzoek te starten voor een mogelijk groter project in 2020. Collectief Walden zal in de komende jaren dus waarschijnlijk ook in Engeland voet al wal zetten.

Tijdens de meerdaagse IN SITU bijeenkomst op Terschelling in november 2017, waar Oerol host van was, heeft Thomas namens Collectief Walden een workshop gegeven rondom de vijf belangrijkste punten die wij tegenkomen in de maakpraktijk van site-responsive theater. Deze workshop werd zeer gewaardeerd en zorgde ervoor dat de nog te ontwikkelen zomervoorstelling van 2018, *HET VERBAND VAN ALLES MET ALLES*, IN SITU geaccrediteerd kon worden en hiermee een grotere kans maakt om ook elders in Europa (door IN SITU partners) geprogrammeerd te worden. Een belangrijke stap dus, op het gebied van Collectief Waldens Europese netwerk.

Tenslotte reisden Thomas en René op uitnodiging van Stichting Soap naar het verdiepingsprogramma van het showcase festival Winternights in Maastricht. Hier deden zij een bijdrage aan een sessie rondom 'de dramaturgie van de openbare ruimte'.

WE BEGINNEN GEWOON Over het IJ Festival 2017

Simone Hogendijk heeft ons uitgenodigd om te komen resideren tijdens het Over het IJ festival 2017. Voorop stond de aftrap van ons meerjarige onderzoek naar 'het verband van alles met alles'. Dit thema zou de rode draad vormen binnen al onze komende ontwikkelactiviteiten. Insteek van deze residentie was zowel op tekstueel, beeldend als zakelijk vlak onze nieuwe koers uit te stippelen, en de ontwikkelingen die we (artistiek en zakelijk) nastreefden uit te proberen en door te ontwikkelen.

Vanuit de locatie, de NDSM-werf in Amsterdam-Noord, gingen we op zoek naar wat het verband was tussen deze plek en de rest van Amsterdam. Onze conclusie: er was vooral een gebrek aan verband. Namelijk: geen brug! Al 200 jaar heerst er in Amsterdam een verwoede discussie rondom het al dan niet aanleggen van een brug die Amsterdam-Centrum met Amsterdam-Noord verbindt. Vertrekkende vanuit deze gedachte, bouwden wij een levensgrote aanzet voor een brug over het IJ van steiger-materiaal. De brug werd bijna 8 meter lang en helde 4,5 meter boven het water, boven het IJ. In de buik van de brug bouwden we een sauna en een tribune. Vanaf bovenop de brug konden mensen in het IJ springen.

We bedachten een dagelijks terugkerend programma rondom de brug: in de ochtend deed Collectief Walden met z'n vijven 'De Voorsprong', waarna bezoekers de rest van de dag in geleend badgoed de sequentie 'De Sprong' konden volgen. Deze sequentie bestond uit een aantal aktes: 1. omkleden (in de buik van de brug met uitzicht over het IJ), 2. in de sauna (met audiofragment van Hella), 3. koud afdouchen, 4. de sprong van de brug af. In de sauna was op audio een verhaal van Hella te horen over de Deense filosoof Sören Kierkegaard, voor wie 'de sprong' een belangrijk begrip vormde binnen zijn existentiële filosofie. Thematisch cirkelde deze installatie rondom de thematiek 'springen' (vrijheid, het onverwachtse, het onplanbare, het individu) versus 'bruggen bouwen' (planbaar, causaal, verzekerd, systematisch, de gemeenschap). Iedere avond organiseerden we bovendien een talkshow, 'De Oorsprong', waarbij we in gesprek gingen met verschillende gasten met heel uiteenlopende achtergronden over 'het verband van alles met alles'. De talkshow werd iedere avond omlijst met een muzikaal optreden van een muzikant of band.

Bij de selectie van sprekers vonden we het van belang een evenwicht na te streven van abstracte, thematische gasten (een filosoof, een psycholoog, een diplomaat) en meer locatie-specifieke, hands-on gasten. Zo nodigden we historicus Bas Kok uit, schrijver van het boek 'Oerknal aan het IJ', om te komen vertellen over hoe volgens hem Amsterdam is ontstaan vanuit Amsterdam-Noord. Ook een voormalig havenbeheerder van de NDSM-werf en de huidige directeur van ARCAM (Architectuurcentrum Amsterdam) schoven bij ons aan, om de voors en tegens van de brug over het IJ te bediscussiëren. En een inklek te bieden in de honderden inzendingen voor potentiële bruggen over het IJ die in het verleden al zijn gedaan, en door ARCAM gearchiveerd en tentoongesteld. We nodigden buurtbewoners actief uit plaats te nemen op onze tribune, en mee te discussiëren. Als site-responsive collectief, hebben we bewust gekozen voor een onderwerp, de brug over het IJ, dat sterk leeft in de buurt en een grote impact heeft (zowel de afwezigheid ervan als de mogelijk toekomstige aanwezigheid) op de directe gemeenschap en op ons (voor deze gelegenheid) kernpubliek.

Simone Hogendijk, artistiek leider van het Over het IJ Festival, sprong ter opening de jubileumeditie van het festival van onze brug. Het verder mede vormgeven van de opening, verdiepte wederom onze band met het Over het IJ Festival en haar organisatie.

Actievere publieksstrategie

Wat nieuw was tijdens *WE BEGINNEN GEWOON* is dat we een actievere, assertievere publieksstrategie hebben gevoerd. We hebben een uitnodiging met het volledige programma verstuurd aan ons vaste publieksbestand, wiens mailadressen we grotendeels verzameld hebben tijdens *WINDSTILLEVEN* op Oerol 2016/2017. Ook postten we iedere dag een nieuwe foto van De Voorsprong met de oproep om te komen springen op onze facebook pagina, en publiceerden we het programma van die avond: de te interviewen gast en zijn of haar achtergrond. Talkshow De Oorsprong was iedere avond live te volgen via onze facebookpagina, waardoor bezoekers de hele reeks konden volgen en/of terugkijken - ook als ze niet overal aanwezig konden zijn. In het kader van toekomstige publieksbinding, konden bezoekers hun mailadres achterlaten - dit keer in ruil voor het toezenden van de tekst die hoorbaar was in de sauna. Het werken met facebook live beviel erg goed. Dat de interviews live te volgen waren en integraal terug te zien, zorgde ervoor dat ook publiek dat zich verderop in het land bevond (we hebben dankzij Oerol en onze voorstelling in Drenthe tenslotte ook veel achterban buiten de Randstad) onze werk kon blijven volgen, ook als ze niet in staat waren ervoor naar de randstad af te reizen - en vice versa, in het geval dat we weer eens een werk op Terschelling, in Drenthe of elders zullen maken.

Reisbare, installatieve werken

We werden door Oerol gevraagd om het laatste kwartier van 'de MAANdagnacht' te verzorgen. MAANdagnacht was een randprogrammering rondom Luke Jerrams gigantische maan, die tijdens de Oerol expeditie 2017 in de kerk in Midsland te zien was. Tijdens de MAANdagnacht werden verschillende lezingen en interviews gehouden, en Collectief Walden was gevraagd deze avond af te sluiten met een korte performance. We ontwikkelden de performance 'het laatste kwartier', waarin we met behulp van 5 waterkokers, een beamer, koffiemelk, water en thee het laatste kwartier voor een raketlancering vormgaven. Als thematische lijndraad fungeerde een tijdens de lancering voorgedragen beschouwing rondom het fenomeen 'nieuwsgierigheid'. De performance was erg geslaagd en een fijne toevoeging op onze groeiende lijst kleinere, beeldende, reisbare installaties.

Via Simone Hogendijk werden we gelinkt aan de organisatie van het Noorderparkfestival. Voor de opening van de nieuwe Noorderparkbrug werden we door hen gevraagd een performance/installatie te maken. We bouwden een met spierkracht bedienbare/draaibare mini-camera obscura, naar het model van de grote camera obscura van *WINDSTILLEVEN*. Twee personen konden plaatsnemen in de donkere kubus van de mobiele camera obscura, en draaiden hierin een rondje om hun as waarbij ze het Noorderpark via de camera obscura-werking ondersteboven aan zich voorbij zagen trekken op de witte projectiewand waar ze tegenaan keken. Tijdens dit rondje, de installatie kreeg de naam SALTO VAN DE NOORDERPARKBURG, hoorden zij een audio-opname van Hella die vertelde over de historie van het Noorderpark en het Noord Hollands kanaal. De mini-camera obscura was een werk met dezelfde inzet als olie: klein en reisbaar. En in dit geval: multi-interpretabel aangezien er op iedere locatie een ander verhaal kan worden ingesproken. Hella deed voor de opening van de Noorderparkbrug tevens de moderatie.

In 2017 hebben we verder op drie verschillende plekken de in 2016 ontwikkelde installatie OLIE gespeeld: één keer tijdens de Nieuwjaarsduik in Utrecht, één keer op Ogentroost in Breda en één keer tijdens de nominatie BNG Nieuwe Theatremakersprijs. Ook voor 2018 zijn alweer nieuwe boekingen binnen voor OLIE. Het sterkte onze motivatie meer klein, reisbaar installatie werk te willen maken.

ENERGIE no. 2 IJS

Als onderdeel van onze tweejarige AFK subsidie konden we een langduriger beeldend en inhoudelijk onderzoek doen naar ons meerjarenthema 'Het verband van alles met alles', in het najaar van 2017. De residentie op het Over het IJ Festival en de vele interviews met verschillende specialisten die we tijdens deze residentie afnamen, zorgden ervoor dat het brede thema 'Het verband van alles met alles' zich steeds meer ging toespitsen op het begrip 'energie'. We gingen ons interesseren voor het fenomeen 'energielandschap'; hoe we (de mens) energie (in de vorm van kolen, olie, gas, windmolens) onttrekken aan het landschap. Energie bleek in verschillende opzichten 'het verband van alles met alles' te representeren: energie is waar we uit bestaan, wat we genereren, wat we kwijtraken. Energie is ook het voornaamste handelsmiddel binnen de internationale gemeenschap. Energie is dus ook geld. Energie is noodzakelijk voor onze moderne, technologische, geïndustrialiseerde samenleving. En energie is wat er ten grondslag ligt aan het huidige klimaat-vraagstuk: het opstoken van de fossiele brandstoffen, de natuurlijke energiereservoirs van de aarde, hebben we te kampen met een toenemend broeikas effect.

Vanuit onze fascinatie voor energielandschappen, gingen we op locatie bezoek bij de kerncentrale in Doel. Ook deden we, via de Brakke Grond, research in het museum Z33 in Hasselt. Uiteindelijk mondde dit onderzoek uit in de installatie *ENERGIE no. 2 IJS* in de Brakke Grond in Amsterdam, tijdens het Brainwash festival. Uitgangspunt bij deze installatie was de vraag hoe lang het zou duren tot een blok ijs, zo zwaar als een mens (80 kilo), tot smeltwater is omgevormd. Collectief Walden committeerde zich aan het dragen van het ijs, zolang als dit nodig had om te smelten. We bouwden een houten meubel met smeltbak, waarin het mogelijk was met 1 tot 4 personen te zitten en het ijs enigszins comfortabel te dragen. In het ijs zat een speaker ingevroren waaruit (steeds luider naarmate het ijs smolt) een aria klonk. We vroegen ons publiek mee te helpen dragen. Bezoekers konden zich inschrijven voor een shift van 10 tot 15 minuten, waarin ze met 1 tot 3 anderen het blok ijs konden dragen. Op een groot bord in dezelfde ruimte waar de installatie stond, de Tuinzaal van de Brakke Grond, hielden we de voortgang van het smeltende ijs bij in de vorm van een grafiek. Het overzicht van deze grafiek werd regelmatig gefotografeerd en op onze facebookpagina gepubliceerd.

Als randprogrammering nodigden we Gaston Meskens, kunstenaar, filosofisch activist en kernfysicus uit voor een interview in onze installatie. Het gehele verloop van de installatie, alle dragers, het interview, bezoekers die in en uit liepen, waren constant te volgen via de live-stream op onze facebookpagina. Van te voren hadden we geen idee hoe lang het zou duren voordat het ijs gesmolten zou zijn. Het kon 20 uur duren, maar ook 48 uur. Op onze facebook pagina deden we regelmatig een oproep aan onze volgers, om ons te komen helpen dragen en aflossen.

De installatie *ENERGIE no. 2 IJS* vormde een belangrijke ontwikkelingsstap in de richting die we sinds *WE BEGINNEN GEWOON*, en eigenlijk al vanaf *OLIE*, waren ingeslagen; het ontwikkelen van meer installatief werk, waar journalistiek en publieksbetrekking integraal onderdeel vanuit maken. Omdat we zowel de thematische alsook de vormelijke lijn zo duidelijk terugzagen, werd *OLIE* met terugwerkende kracht omgedoopt tot *ENERGIE no. 1 OLIE*.

STILTE

In het najaar van 2017 werden we door Frascati theater gevraagd mee te doen aan Frascati Issues; een programma waarbij ze verschillende makers vragen een samenwerkingsband aan te gaan met een (maatschappelijk) instituut in de stad Amsterdam. Wij werden gekoppeld aan het OIS: Onderzoek, Informatie en Statistiek Amsterdam. Het OIS verzamelt kwantitatieve gegevens van de stad Amsterdam en haar inwoners, in opdracht van bijv. de Gemeente Amsterdam. Op basis van de gegevens van

OIS wordt dan weer nieuw beleid gemaakt. We liepen meerdere dagen mee bij het OIS, interviewden een aantal medewerkers die zich bezig hielden met de thema's duurzaamheid en welzijn, en mochten ter plaatse onderzoek doen. Uiteindelijk heeft het OIS een enquête voor ons rondgestuurd onder hun vaste pool respondenten, over het thema 'stilte in de stad'. Op basis van de uitkomsten van deze enquête hebben wij de performance *STILTE* gemaakt, voor de presentatie avond van Frascati Issues. De performance was een interessante studie naar grafische beeldspraak: de scenografie was drie grote witte schermen naast elkaar. Op het middelste scherm was een video opname zichtbaar: een video dwarsdoorsnede door de stad van Noord naar Zuid, via de Nes - de plek waar we de performance hielden. De achtergrondgeluiden van de video gaven een sfeerimpressie van het straatgeluid in de verschillende wijken die de dwarsdoorsnede doorkruiste. Op de andere twee witte schermen, links en rechts van het videoscherm, maakten René op het rechter scherm live een grote tekening van de stad Amsterdam met daarin gemarkeerd de stilste gebieden in de stad terwijl Hella op het linker scherm een filosofisch definitie van stilte opschreef. De performance eindigde met het integraal voorlezen van de antwoorden van respondenten op onze vraag: wat hoort u nu? "Een auto, een auto, een auto, een kind dat huult, een scooter, vogels, de vogels, mijn vrouw die de krant omslaat, een auto, een auto, enz., enz."

ENERGIE no. 3 REACTIE

Het Huis Utrecht vroeg ons mee te werken aan hun serie 'club eclectique': een serie waarbij een kunstenaar(scollectief) wordt gevraagd een avond lang Het Huis Utrecht over te nemen. Geïnspireerd door het meer programmerende, curerende, samenstellende karakter van *WE BEGINNEN GEWOON*, besloten we verschillende kunstenaars te vragen samen met ons een kettingreactie te vormen. De gevraagde kunstenaars waren: Zara Bracht, Ed Bahonie, Rian Morris & Sam Bachy, Juul Dekker en Jan van den Berg. Eén van de belangrijkste eigenschappen van energie is dat het heel veel verschillende vormen aan kan nemen. We ontwierpen een kettingreactie van verschillende artistieke energietransities die elkaar opvolgden: een val naar beneden, de verplaatsing van lucht, kanteling, smeltend ijs, vuur, sprong. De verschillende kunstenaars kregen de ruimte hun eigen vertaling van één van deze transitie te maken.

De performance *ENERGIE no. 3 REACTIE* was een belangrijke stap in onze artistieke ontwikkeling door het meer programmerende, curerende karakter van het werk. Verschillende makers boden ongelijksoortige onderdelen aan, die wij dan weer tot één groter geheel/verhaal/verloop cureerden. Deze werkwijze voelde als een overtreffende trap in interdisciplinariteit, aangezien we nu niet alleen onze eigen verschillende achtergronden benutten maar ook die van andere makers bij ons werk betrokken.

Coachgesprekken en gezondheid van de organisatie

In 2017 zijn we begonnen met regelmatige coachgesprekken met Simone Hogendijk, onze coach vanuit het AFK traject. Aanleiding was het uittreden van één van de collectiefliden: Thomas Lamers. Thomas had aangegeven de hoge, structurele verantwoordelijkheid en druk van het collectieflid zijn niet langer op zich te kunnen en willen nemen. In plaats daarvan zou hij graag vanuit een meer autonome positie, vanaf de zijlijn beschikbaar willen zijn als dramaturg van het collectief. Deze keuze van Thomas zette een bewustzijnsontwikkeling bij de overige collectiefliden in gang over de verantwoordelijkheden en druk die komen kijken bij het gezamenlijk zorgdragen voor een collectief en haar instituut. Het zorgde voor een reeks aan gesprekken over de gezondheid en ontwikkelingsmogelijkheden van het collectief en haar leden. Deze gesprekken hebben we eerst intern gevoerd, en vervolgens de begeleiding van Simone Hogendijk bij gevraagd. Dit hebben we als bijzonder leerzaam en prettig ervaren, en we zijn zeker van

plan de gesprekken met Simone voort te zetten als monitor van de gezondheid en transparantie van onze organisatie.

Bestuur

Stichting Urwald heeft sinds haar oprichting een bestuur bestaande uit voorzitter Marijn Lems, vicevoorzitter Nienke Scholts, penningmeester Lolke van Mulligen en secretaris Hans Lamers. Stichting Urwald probeert de Code Cultural Governance zo goed als mogelijk na te leven. Het weloverwogen besturingsmodel van Stichting Urwald gaat uit van een op afstand betrokken bestuur. In 2017 hebben verschillende bestuursleden een meer specifieke betrokken rol uitgevoerd, zo was voorzitter Marijn Lems inhoudelijk betrokken bij *ENERGIE no. 3 REACTIE* en coördineerde secretaris Hans Lamers de positief beoordeelde subsidieaanvraag voor *HET VERBAND VAN ALLES MET ALLES*, ingediend in het najaar van 2017.

Hoewel Stichting Urwald de Fair Practice Code hoog in het vaandel heeft staan, en thema's als duurzaamheid, diversiteit en vertrouwen belangrijke onderdelen zijn van de stichting zowel als van de uitingen van de stichting, is het niet altijd mogelijk gebleken een eerlijke vergoeding uit te betalen. Het werk en de inzet van de leden is omvangrijker dan het mogelijke honorarium. Stichting Urwald is zich hiervan bewust en zoekt naar manieren waarbij de Fair Practice Code ook op dit punt beter nageleefd wordt.

2017 in cijfers: uitvoeringen en bezoekers

2017 was voor Stichting Urwald een overgangsjaar van de Subsidie Nieuwe Makers, de ontwikkelsubsidie van het Fonds Podiumkunsten, die Collectief Walden ontving met begeleiding van festival Oerol, naar de Regeling Tweejarige subsidies van het Amsterdams Fonds voor de Kunst. Een subsidie die relatief nieuwe kunst- en cultuurorganisaties de mogelijkheid biedt zich verder te ontwikkelen op zowel artistiek als zakelijk vlak, maar die in tegenstelling tot de Subsidie Nieuwe Makers de verantwoordelijkheid wel volledig bij de te ontwikkelen instelling zelf neerlegt en er geen externe eindverantwoordelijke meer is. Er is sprake van een coach-structuur; Stichting Urwald vroeg hiervoor Simone Hogendijk, artistiek leider van het Over het IJ Festival.

De subsidie nieuwe makers van Collectief Walden liep in mei 2017 af, eind 2016 diende Stichting Urwald haar aanvraag bij het AFK voor de Tweejarige Regeling in, maar pas in 2017 werd duidelijk dat de aanvraag werd gehonoreerd; door deze financiële onzekerheid t.b.v. de structuur van de organisatie, kende 2017 een rommelige start en daarmee achterstand in organisatie, die pas in 2018 volledig is bijgewerkt. De meerjarige subsidie vanuit het AFK voor Stichting Urwald ging in vanaf juni 2017.

In 2017 maakte Stichting Urwald 5 eigen producties, 3 coproducties, 2 reprises en een aantal kleinere presentaties plus digitale uitvoeringen. In totaal betekend dit 69 speelbeurten, waarvan 38 in Amsterdam, met in totaal 4089 bezoekers, waarvan 2607 in Amsterdam. Daarmee overstegen we in 2017 de kwantitatieve prestatieafspraken zoals beoogd.

- Het jaar startte met een reprise van *OLIE* in de Methaalkathedraal tijdens de Nieuwjaarsduik in Utrecht: 1 speelbeurt, 60 bezoekers.
- Vervolgens deed Collectief Walden een bruiloftscenografie: 1 speelbeurt, 125 bezoekers.
- In het voorjaar van 2016 vond de uitvoering van *WINDSTILLEVEN* in Drenthe plaats: 5 speelbeurten, 197 bezoekers.
- In coproductie met de Brakke Grond en Theater na de Dam maakte we *EN DAAR DAN WEER DE MOEDER VAN*, een generatie-installatie: 3 speelbeurten voor 158 personen.
- Tijdens Ogentroost in mei voerde we *OLIE* nog een keer uit: 1 speelbeurt, 97 bezoekers.

- De herneming van *WINDSTILLEVEN* op Oerol 2017 was de eerste activiteit gefinancierd vanuit het AFK. Op Oerol 2017 speelde we *WINDSTILLEVEN* 18 keer, voor in totaal 1618 bezoekers.
- Voor MAANdagnacht maakte we de nieuwe eigen productie *HET LAATSTE KWARTIER*: 1 speelbeurt, 175 bezoekers.
- In juni voerde we de pensioensvariant van de modulaire productie *WINDSTILLEVEN* uit bij de gemeente Oss.
- In coproductie met Over het IJ Festival en Frascati Producties realiseerde we *WE BEGINNEN GEWOON*, wat oorspronkelijk een kleine residentie op het Over het IJ Festival 2017 was liep uit tot een grootschalige installatie midden in het festivalhart, waarbij we 28 speelbeurten realiseerde, in 3 verschillende programmaonderdelen voor publiek per dag. Zo bereikte we 593 personen direct, maar hebben indirect zeker meer mensen in contact gebracht met het werk.
- Voor het Noorderparkfestival maakte we de eigen productie *SALTO van de NOORDERPARKBRUG*, een locatiespecifieke installatie, gedurende een dag werden ruim 50 uitvoeringen gedaan, voor in totaal 100 mensen.
- Tijdens de makersdag voorafgaand aan de uitreiking van de BNG Nieuwe Theatremakersprijs voerde we *OLIE* nog eens uit voor 142 personen.
- In september hernamen we *WINDSTILLEVEN* op festival Grazende Zwaan, het zusjes van Karavaan: met drie speelbeurten bereikte we 240 personen.
- In oktober maakte we samen met coproducent de Brakke Grond *ENERGIE no. 2 IJS*, een 40 uur durende installatie, te tellen als een speelbeurt, waarbij publiek (o.a. de bezoekers van het Brainwash festival) vrij kon in en uitlopen, schatting van 120 bezoekers.
- Op verzoek van Frascati maakte we de eigen productie *STILTE*: 2 speelbeurten, 144 bezoekers.
- Tijdens Open Studio's van Kostgewonnen, hermaakte we de installatie *SALTO van de NOORDERPARKBRUG* voor ons atelier, en bereikte we gedurende de dag, met ongeveer 50 uitvoeringen 100 bezoekers.
- De laatste eigen productie die we in 2017 maakte was *ENERGIE no. 3 REACTIE*, in opdracht van Het Huis Utrecht stelde we een Club Eclectique avond samen: 1 speelbeurt, 70 bezoekers.
- Naast de eerder genoemde activiteiten verzorgde we ook een presentatie over *EN DAAR DAN WEER DE MOEDER VAN* in het najaar tijdens een avond van Fotodok over DNA en namen we deel aan een panelgesprek van het verdiepingsprogramma van SoAP.

Binnen al de bovenstaande activiteiten en gedurende lopende atelierdagen hebben we onze ontwikkelactiviteiten kunnen doen, op het gebied van tekst, beeld en ondernemerschap.

In de jaarrekening van 2017 is de staat van de baten en lasten van Stichting Urwald te zien. De positie t.o.v. de begroting is moeilijk te beoordelen, omdat het boekjaar van Stichting Urwald in twee verschillende begrotingen uiteenviel. Die behorende bij de Subsidie Nieuwe Makers van Fonds Podiumkunsten en die behorende bij de Tweejarige Regeling van het AFK. Verder kwamen er in 2017 veel nieuwe aanvragen binnen, die we niet van te voren hadden gepland, maar die we wel zijn aangegaan. Dit zorgt voor de vergroting van zowel de baten als de lasten. Ook is er een klein positief resultaat van €2.793, dit resultaat wordt doorgeschoven naar 2018.

Tot slot, Stichting Urwald realiseerde in 2017 56% percentage eigen inkomsten. Het percentage eigen inkomsten is berekend door de directe opbrengsten, indirecte opbrengsten en de bijdragen uit private middelen op te tellen en te delen door het totaal van de baten.

Stichting Urwald
Derde Kostverlorenkade 34, 1054 TS Amsterdam

Jaarrekening 2017

INHOUD

Accountantsverklaring	2
Algemene gegevens	5
Balans per 31 december 2017	4
Staat van baten en lasten over 2017	8
Waarderingsgrondslagen	9
Toelichting op de balans	10
Toelichting op de staat van baten en lasten	12
BIJLAGE 1: Omzetbelasting 2017	14
BIJLAGE 2: Projectoverzicht	15

Stichting Urwald
Derde Kostverlorenkade 34, 1054 TS Amsterdam

Algemene gegevens

DOELSTELLING

De stichting (opgericht op 21-01-2014) stelt zich ten doel: Het stimuleren, ontwerpen, produceren en uitvoeren van activiteiten op het gebied van kunst, natuur, filosofie en wetenschap, in het bijzonder publicaties, (interdisciplinaire) voorstellingen, performances en installaties (eventueel op locatie).

SAMENSTELLING BESTUUR

Voorzitter:	Lems, Marijn Huibrecht
Vice-voorzitter:	Scholts, Nienke Christina Maria
Penningsmeester:	Van Mulligen, Lolke Lambertus
Secretaris:	Lamers, Hans

ADRESGEGEVENS

Vestigingsadres:	Derde Kostverlorenkade 34
Postcode en woonplaats:	1054 TS Amsterdam
Kamer van Koophandel:	59839821
RSIN:	853663798

RESULTAATBESTEMMING

Over 2017 is een positief resultaat geboekt van € 2.793. Dit resultaat wordt als volgt bestemd:

Resultaat 2017	€	2.793
Naar algemene reserve	€	2.793
Naar overige reserves	€	-
	€	<u>2.793</u>

Stichting Urwald
Derde Kostverlorenkade 34, 1054 TS Amsterdam

Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)

ACTIEF		31.12.2017	31.12.2016
		in €	in €
VLOTTENDE ACTIVA			
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>			
Handelsdebiteuren	(1)	0	6.050
Overlopende activa	(2)	18.835	15.000
Overige vorderingen	(3)	557	461
		<u>19.392</u>	<u>21.511</u>
 <u>Liquide middelen</u>			
Saldo liquide middelen	(4)	83.664	7.180
TOTAAL		<u><u>103.056</u></u>	<u><u>28.691</u></u>

Stichting Urwald
Derde Kostverlorenkade 34, 1054 TS Amsterdam

Balans per 31 december 2017 (na resultaatbestemming)

PASSIEF		31.12.2017	31.12.2016
		in €	in €
EIGEN VERMOGEN			
<u>Kapitaal</u>			
Algemene reserve	(5)	4.218	1.425
VREEMD VERMOGEN			
<u>Kortlopende schulden en overlopende passiva</u>			
Crediteuren	(6)	0	105
Belastingen, soc.lasten en pens.	(7)	7.206	2.285
Kredietinstellingen		0	0
Overlopende passiva	(8)	91.632	24.876
Overige kortlopende schulden		0	0
		<u>98.838</u>	<u>27.266</u>
TOTAAL		<u><u>103.056</u></u>	<u><u>28.691</u></u>

Staat van baten en lasten over 2017

		Realisatie 2017 in €	Begroting 2017 (*) in €
BATEN			
<u>Directe opbrengsten</u>			
Publieksinkomsten	(9)	34.353	20.142
Overige inkomsten	(10)	42.681	18.250
		<u>77.034</u>	<u>38.392</u>
<u>Subsidies</u>			
Subsidies uit publieke middelen	(11)	72.502	48.369
Subsidies uit private middelen	(12)	15.000	15.000
		<u>87.502</u>	<u>63.369</u>
SOM DER BATEN		<u>164.536</u>	<u>101.761</u>
LASTEN			
<u>Beheerslasten</u>			
Personele lasten		0	0
Materiële lasten	(13)	6.917	6.250
		<u>6.917</u>	<u>6.250</u>
<u>Activiteitenlasten</u>			
Personele lasten	(14)	110.412	68.040
Materiële lasten	(15)	44.414	30.446
		<u>154.826</u>	<u>98.486</u>
SOM DER LASTEN		<u>161.743</u>	<u>104.736</u>
Financiële baten en lasten		0	0
Buitengewone baten en lasten		0	0
RESULTAAT		<u>2.793</u>	<u>-2.975</u>

(*) De gepresenteerde begroting betreft de ingedinde begroting bij het AFK over de periode van 1 juni tot en met 31 december 2017.

Waarderingsgrondslagen

WAARDERINGSGRONDSLAGEN

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving, mede op basis van de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 640 'Organisaties zonder winststreven'.

Voorzover niet anders vermeld, zijn de activa, de voorzieningen en de schulden opgenomen tegen nominale waarde. De geformuleerde grondslagen hebben betrekking op de jaarrekening als geheel.

Vorderingen

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor het risico van oninbaarheid van de vorderingen is een voorziening getroffen.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking van de onderneming.

Algemene reserve

Voor zover niet anders vermeld, wordt het resultaat toegevoegd aan de algemene reserve.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden hebben een resterende looptijd van maximaal 1 jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE BEPALING VAN HET RESULTAAT

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en de projectkosten en andere lasten over het jaar. De baten zijn verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen reeds zodra zij voorzienbaar zijn.

Toelichting op de balans (in €)

VLOTTENDE ACTIVA

	31.12.2017	31.12.2016
<u>Vorderingen en overlopende activa</u>		
1. Handelsdebiteuren		
Handelsdebiteuren	0	6.050
2. Overlopende activa		
Te ontvangen subsidie	15.000	15.000
Te factureren bedragen	3.835	0
	<u>18.835</u>	<u>15.000</u>

De post Te ontvangen subsidie bestaat uit:

Prins Bernhard Cultuurfonds € 15.000

3. Overige vorderingen

Waarborgsommen 557 461

Liquide middelen

4. Saldo liquide middelen

Triodos betaalrekening 83.664 7.180

EIGEN VERMOGEN

	31.12.2017	31.12.2016
<u>Kapitaal</u>		
5. Algemene reserve		
Saldo begin boekjaar	1.425	670
Bestemming resultaat (*)	2.793	755
Saldo einde boekjaar	<u>4.218</u>	<u>1.425</u>

(*) Zie ook Resultaatbestemming, pagina 5.

Toelichting op de balans (in €)

VREEMD VERMOGEN

31.12.2017 31.12.2016

Kortlopende schulden en overlopende passiva

6. Crediteuren

Crediteuren 0 105

7. Belastingen, sociale lasten en pensioenen

Omzetbelasting 7.206 2.285

De post Omzetbelasting is als volgt samengesteld:

Suppletie-aangifte 2016	€	2.200	
Aangifte 4e kwartaal 2017	€	5.909	
In te dienen suppletie-aangifte 2017	€	-903	
	€	<u>7.206</u>	

8. Overlopende passiva

Te betalen projectkosten 43.978 1.396

Te betalen algemene kosten 3.000 1.053

Vooruitontvangen bedragen 44.654 1.000

Onderhanden projecten 0 21.427

91.632 24.876

De post Vooruitontvangen bedragen bestaat uit:

Oerol/ Staartje SNM => 2018	€	3.500	
Subsidie AFK/ Ontwikkeling => 2018	€	6.419	
Subsidie FPK/ Het verband => 2018	€	33.000	
Subsidie AFK/ Niet besteed => 2018	€	1.735	
	€	<u>44.654</u>	

Toelichting op de staat van baten en lasten (in €)

BATEN

	Realisatie 2017 in €	Begroting 2017 in €
<u>Directe opbrengsten</u>		
9. Publieksinkomsten		
Recettes en uitkoopsommen	34.353	20.142
10. Overige inkomsten		
Bijdragen en donaties	42.681	18.250
<u>Subsidies</u>		
11. Subsidies uit publieke middelen		
AFK/ Kunstenplan - Ontwikkelplan	11.425	15.369
AFK/ Kunstenplan - Regulier	33.000	33.000
Overige subsidies publieke middelen	28.077	0
	<u>72.502</u>	<u>48.369</u>

De post Overige subsidies publieke middelen bestaat uit:

FPK/ Nieuwe Makers	€	6.427	<i>Overloop uit 2016</i>
FPK/ Nieuwe Makers 2017	€	21.650	
	€	<u>28.077</u>	

12. Subsidies uit private middelen

Subsidies voorgaande jaren	15.000	0
Private fondsen	0	15.000
	<u>15.000</u>	<u>15.000</u>

De post Subsidies voorgaande jaren bestaat uit:

Pr. Bernhard Cultuurfonds	€	15.000	<i>Overloop uit 2016</i>
---------------------------	---	--------	--------------------------

LASTEN

	Realisatie 2017 in €	Begroting 2017 in €
<u>Beheerslasten</u>		
13. Materiële lasten		
Huisvestingskosten	2.727	3.000
Website	209	250
Boekhouding en accountant	2.980	2.000
Bureaustkosten	1.001	1.000
	<u>6.917</u>	<u>6.250</u>

Stichting Urwald
Derde Kostverlorenkade 34, 1054 TS Amsterdam

Toelichting op de staat van baten en lasten (in €)

LASTEN	Realisatie 2017 in €	Begroting 2017 in €
<u>Activiteitenlasten</u>		
14. Personele lasten		
Honoraria en vergoedingen	110.412	68.040
15. Materiële lasten		
Marketing en publiciteit	0	2.400
Research	1.040	1.000
Materialen en decor	19.564	8.150
Reis- en verblijfkosten	15.118	12.065
Locatiekosten	7.318	2.700
Overige activiteitenlasten	1.374	4.131
	<hr/> 44.414	<hr/> 30.446

Stichting Urwald
Derde Kostverlorenkade 34, 1054 TS Amsterdam

BIJLAGE 1: Omzetbelasting

Omzetbelasting 2017	Btw (%)	Omzet in €	Btw in €
<u>Verschuldigde btw</u>			
Omzet HOOG	21,00%	94.677	19.882
Omzet LAAG	6,00%	132	8
Omzet 0% (of verlegd)	0,00%	0	
Omzet VRIJGESTELD	0,00%	0	
		94.809	19.890
			Btw in €
<u>Voorbelasting</u>			
Voorbelasting volgens administratie			19.404
Correctie wegens vrijgestelde omzet	0,00%		0
			19.404
			Btw in €
<u>Samenvatting</u>			
Verschuldigde btw			19.891
Voorbelasting			-19.404
Saldo omzetbelasting 2017			487
Recapitulatie			
			Btw in €
Saldo Omzetbelasting 2017			487
Aangifte 1e kwartaal 2017			-1.194
Aangifte 2e kwartaal 2017			-1.332
Aangifte 3e kwartaal 2017			7.045
Aangifte 4e kwartaal 2017			-5.909
Nog aan te geven (suppletie)			903 te ontvangen

Stichting Urwald

Derde Kostverlorenkade 34, 1054 TS Amsterdam

BIJLAGE 2: Projectoverzicht

	ALGEMEEN	OLIE	... DE MOEDER VAN	WIND-STILLEVEN	HET LAATSTE KWARTIER	WE BEGINNEN GEWOON	SALTO NOORDER- PARKBRUG	{TRANS- PORTEREN}
	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)
BATEN								
Directe opbrengsten	40	838	10.000	28.582	1.250	20.000	4.100	64.810
Subsidie AFK	3.000	0	0	12.000	0	5.000	0	20.000
Overige subsidies	3.343	0	5.000	19.584	0	0	0	27.927
TOTAAL BATEN	6.383	838	15.000	60.166	1.250	25.000	4.100	112.737
LASTEN								
<i>Beheerslasten</i>								
Personeel	0	0	0	0	0	0	0	0
Materieel	6.917	0	0	0	0	0	0	6.917
	6.917	0	0	0	0	0	0	6.917
<i>Activiteitenlasten</i>								
Personeel	0	872	12.274	35.843	0	13.459	2.300	64.749
Materieel	75	160	3.060	24.054	127	10.942	531	38.950
	75	1.032	15.335	59.898	127	24.401	2.831	103.698
TOTAAL LASTEN	6.992	1.032	15.335	59.898	127	24.401	2.831	110.616
RESULTAAT	-609	-194	-335	269	1.123	599	1.269	2.122

Stichting Urwald

Derde Kostverlorenkade 34, 1054 TS Amsterdam

BIJLAGE 2: Projectoverzicht

	{TRANSPORT}	ENERGIE NO.2: IJS	DE STILTE	ENERGIE NO.3: REACTIE	ONTWIK-KELING	OVERIGE PROJECTEN	TOTAAL
	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)	(in €)
BATEN							
Directe opbrengsten	64.810	1.750	2.500	1.215	5.000	1.759	77.034
Subsidie AFK	20.000	13.000	0	0	11.425	0	44.425
Overige subsidies	27.927	0	0	0	15.150	0	43.077
TOTAAL BATEN	112.737	14.750	2.500	1.215	31.575	1.759	164.536
LASTEN							
<i>Beheerslasten</i>							
Personeel	0	0	0	0	0	0	0
Materieel	6.917	0	0	0	0	0	6.917
	6.917	0	0	0	0	0	6.917
<i>Activiteitenlasten</i>							
Personeel	64.749	12.095	2.250	800	30.418	100	110.412
Materieel	38.950	2.141	423	314	1.157	1.430	44.414
	103.698	14.236	2.673	1.114	31.575	1.530	154.826
TOTAAL LASTEN	110.616	14.236	2.673	1.114	31.575	1.530	161.744
RESULTAAT	2.122	514	-173	101	0	229	2.793